«زن در شاهنامه» منتشر شد

«زن در شاهنامه» عنوان کتاب جلال خالقی مطلق است که برای نخستین‌بار مریم رضایی آن را از زبان آلمانی به فارسی برگردانده است.

جلال خالقی مطلق ادیب، زبان‌شناس و ایران‌شناس نامی آشنا در عرصه شاهنامه‌پژوهی است. عمده کارهای پژوهشی او در زمینه شاهنامه و حماسه‌سرایی در ایران است. دوستداران فرهنگ ایران، خالقی را بزرگ‌ترین شاهنامه‌پژوه تمام ادوار می‌دانند زیرا این اعتقاد وجود دارد که خالقی توانسته یکی از بهترین تصحیح‌های شاهنامه را منتشر کند. او عضو هیأت امنای بنیاد فردوسی است و سال‌ها در دانشگاه هامبورگ آلمان تدریس کرده است. خالقی مطلق بیشتر از ۵۰ سال از عمر خود را صرف مطالعه و پژوهش در زمینه شاهنامه کرده است.

کتاب زن در شاهنامه، رساله دکتری وی است که سال ۱۳۴۹ شمسی در دانشگاه کلن از آن دفاع کرده و یک سال بعد در فرایبورگ آلمان به چاپ رسانده است. در سال ۲۰۱۲ بریگیته نوین اشواندر در کالیفرنیا این کتاب را به انگلیسی ترجمه و منتشر کرد و سپس دو بار در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۸ از انگلیسی به فارسی ترجمه شد.

این کتاب با قیمت ۲۹۰ هزارتومان در انتشارات بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، راهی بازار کتاب شده است.

جام جم
فرهنگ
CULTURE
۹
دوشنبه ۲۲ خرداد ۱۴۰۲ شماره ۶۵۰۹

...ر آندلس و روندی که آن را بر باد داد

...لسی انحطاط

وی صنعت کشتی‌سازی گسترش یافت و این صنعت در شهرهای طرطوشه نیز راه‌اندازی شد. صنعت نساجی نیز رشد چشمگیری یافت و کارخانه‌های بسیاری در این راستا پدید آمد تاجایی که تنها در شهر طلیطله، ۵۰ کارخانه پارچه‌بافی وجود داشت و تعدادی از اینها مخصوص بافتن پارچه‌های ابریشمی بود و حدود ۴۰ هزار کارگر در این کارخانه‌ها مشغول به کار بودند. تولید پارچه‌های حریر، پنبه‌ای، پشمی و قلاب‌دوزی شده، فرش، انواع پتو و پوستین‌های تهیه شده از پوست سمور به حدی رسید که علاوه بر بازار داخلی، به کشورهای اروپایی، آفریقایی و آسیایی نیز صادر می‌شد.

همچنین مسلمانان آندلس در استفاده از معدن نیز به موفقیت‌های ارزشمندی رسیدند. آنان طلا را از ماسه و شن رودخانه‌های لارده، شقر و تاجه به‌دست می‌آوردند. نقره را از معدن‌های مرسیه، حمّه، قرطبه و باجه و آهن را از شمال وادی‌الکبیر. در منطقه‌ای میان قرطبه و اشبیلیه. استخراج و از دامنه کوه‌های برانس و از أبال در نزدیکی قرطبه، جیوه تهیه می‌کردند. همچنین مس را از معادن اشکونیه در نزدیکی لشبونه، سرب را از معدن‌های قبره، نمک را از معادن سرقسطه و سنگ مرمر را از کوه‌های مورنیا استخراج می‌کردند. همه اینها نشان پیشرفتی بنیادین در صنعت و معدن بود.

گسترش تجارت

با رشد و گسترش اقتصادی آندلس آن روز، بازرگانی و تجارت خارجی آندلس رونق زیادی یافت و کالاهایی مانند اسلحه، ورق آهن، ظرف‌های چینی، مُذَهَّب و سفالین، کاشی‌های رنگارنگ، فرش، انواع پتو، انواع منسوجات و شکر از همه شهرها به بندرهای تجاری اشبیلیه، مالاگا، دینیا، بلنسیه و المریه آورده می‌شد و از این بندرها با کشتی‌های تجاری به کشورهای اروپایی، آفریقایی و آسیایی تا هند و حتی چین حمل و سود سرشاری از این راه نصیب تولیدکنندگان داخلی، گردانندگان سیستم حمل و نقل و تاجران می‌شد و روز به روز بر آبادانی آندلس می‌افزود. در آن دوره سراهایی برای تاجران در حال سفر در شهرها وجود داشت که امکان آرامش و نگهداری کالاهای آن‌ها را فراهم می‌کرد.

توسعه و پیشرفت در شهرسازی

به نظر می‌رسد خدمت ویژه اسلام در زمینه شهرسازی، یکی از جلوه‌های بارز نهضت سازندگی و عمران مسلمانان در آندلس بود. در قرن ششم میلادی و در دوران حکومت ویزیگوت‌ها زندگی شهری دچار رکود شده بود و طبقه‌ای از مالکان بزرگ پیدا شده بودند که بیش‌ترین قدرت و نفوذ کشور در دست آنها بود. ورود اعراب به اسپانیا با تجربه وسیعی که در اداره شهرها و امور مدنی در شرق داشتند، زندگی شهری را دگرگون کرد.

مسلمانان با سنگ‌فرش کردن خیابان‌های قُرطُبه و نصب و روشن کردن چراغ در دو طرف خیابان‌های آن، شهری رؤیایی را در اروپا به نمایش گذاشتند. دروازه‌های شهر با خیابان‌های بزرگی به یکدیگر متصل می‌شد. در داخل و خارج شهر قرطبه، پارک‌ها و باغ‌های وسیعی با نام «الشریعه» برای تفریح ساخته شده بود و در کنار آن جایگاهی به نام «مصلی» جهت برگزاری نماز عید در نظر گرفته بودند.

آب نوشیدنی شهر قرطبه از کوه‌های اطراف فراهم می‌شد که با لوله‌هایی سربی به شهر می‌رسید و در محله‌ها تقسیم می‌گردید. مخزن‌های آب از مرمر یونانی و ورق‌های برنجی و گاه از طلا و نقره ساخته می‌شد که آب را از طریق لوله به این مخزن‌ها می‌رساند. وسط مخزن بزرگ شهر، مجسمه شیری بود که با ورق طلا پوشیده شده بود در حالی که آب از دهانش ریزش می‌کرد و در کنار آن، مجسمه انسان غول پیکری بود که بر روی شیر، آب می‌ریخت. «جان درایپر» در کتاب تاریخ پیشرفت فکر در اروپا می‌نویسد: هفتصد سال بعد از. تاریخی که قرطبه چنین شکوهی داشت. حتی یک چراغ در راه‌های عمومی لندن و پاریس وجود نداشت و قرن‌ها پس از این تاریخ، افراد پیاده در شهر لندن و پاریس، در روزهای بارانی تا قوزک پا در گل فرو می‌رفتند. آن‌چه گفتیم تنها گوشه‌ای از خدمات بی‌مانند مسلمانان در سرزمین آندلس بود و آثار معماری به جا مانده از دوران حکومت اسلامی در آندلس، از جمله مسجد قرطبه یا مسجد کلیسای کوردوبای (فعلی) سند انکارناپذیری بر نقش مسلمانان است.

[محمدحسین رجبی دوانی، مورخ و پژوهشگر تاریخ اسلام معتقد است: ... سیر صعودی تمدن اسلامی شروع شده و تمام دشمنی‌های غرب و سنگ‌اندازی‌های آنان به همین دلیل است. چون آنها روی تمدن ما کار کرده‌اند و می‌دانند وقتی مسلمانان در حاکمیت فاسد اموی‌ان. در آندلس. توانستند چنان تمدنی را ایجاد کنند، در پرتو حکومت ولایت قطعا می‌توانند جهش‌های عظیم داشته باشند و این فاصله را به سرعت طی کنند و این دشمنی‌ها همه از اینجا ناشی می‌شود که می‌خواهند نگذارند جمهوری اسلامی آن تمدن عظیم را احیا کند.]

تمدن آندلس، عامل هراس مسیحیان

مظاهر تمدنی مسلمین و تاثیر آن در فرهنگ غرب به ویژه اسپانیا آن چنان بوده که حتی نسل‌کشی و بیرون راندن مسلمانان برای ساکنان آن سامان کافی نبوده و هنوز هم پس از گذشت بیش از شش قرن از آن دوره، از گسترش و نفوذ چنین تمدنی، هراسناک و از آن گریزان هستند.

در همین ارتباط میکائیل آلوارز، نویسنده کتابی در مورد امام‌رضا(ع) و از مسلمانان اسپانیایی درباره موج اسلام‌هراسی در اروپا و تلاش وهابیون در این بین [به خصوص] برای شیعه‌هراسی چنین می‌گوید: «در موج اسلام‌هراسی دنیا، وهابیت به ماجرای شیعه‌هراسی دامن می‌زند. این بر افکار مردم اسپانیا اثرگذار بوده و هر نوع کار تبلیغی را در منگنه قرار داده و می‌دهد. آنها در مقابل هر گفت‌وگوی منطقی و استدلالی واکنش بدی نشان می‌دهند. در چنین شرایطی شاید گفت‌وگو کردن در عمل دشوار باشد اما وظیفه ما این است که پیام گفت‌وگوی منطقی حضرت رضا(ع) را به مردم خودمان برسانیم. نمی‌توانیم آینده را پیش‌بینی کنیم و تضمین دهیم چه می‌شود و چه نمی‌شود اما برای ترویج زبان گفت‌وگوی منطقی ادیان بر اساس سیره رضوی تلاش خودمان را می‌کنیم.»

او در گفت‌وگویی در برنامه «عصر» که از شبکه افق سیما پخش شده است، می‌گوید: معتقدم فاتحان آندلس که می‌دانستند با چه تمدن و شکوه ماندگاری روبه‌رو هستند، چنان آثار تمدنی آن را از بین بردند که در واقع حافظه تاریخی آن هم از بین رفته و امروزه مردم عادی اسپانیا تقریبا چیزی از این واقعه نمی‌دانند. جالب است که بدانیم یکی از ماجراهایی که همواره در آندلس دنبال شده، حذف ردپا و آثار اسلامی در این حوزه جغرافیایی بوده است. به گونه‌ای که تلاش شده است به مردم بگویند تاریخ آندلس مربوط به شما نیست و این رویای انسان غربی است که هویت شما را می‌سازد و باید در پی آن باشید. به عنوان مثال می‌توان به موضوعی غم‌انگیز و دردناک در سال‌های اخیر، یعنی تملک و تصاحب مسجد کوردوبا توسط کلیسای کاتولیک اشاره کرد؛ مکانی ارزشمند که حتی پس از وقایع دردناک سقوط آندلس با نام «مسجد کلیسای کوردوبا» شناخته می‌شود.

در همین برنامه که با حضور زنده‌یاد نادر طالب‌زاده روی آنتن رفته بود، دکتر سهیل اسعد، محقق، مجری تلویزیون و مبلغ آرژانتینی بین‌المللی جهان اسلام نیز در زمینه سانسور و کتمان حقایق بیان کرد: تعجب‌آور است که امروزه اروپا وقتی به‌دنبال یک «مادر تاریخی» برای خودش می‌گردد از یونان و روم و همچنین دین یهودیت و مسیحیت به‌عنوان پدران و مادران [تاریخی] خود یاد می‌کند اما از یکی از مادران اصلی خود یعنی اسلام و عربیت هیچ نامی بر زبان نمی‌آورد و ۸۰۰ سال نقش‌آفرینی فعال، تمدنی و علمی ناشی از حضور مسلمانان را از صفحات تاریخی خود حذف می‌کند. وی با اشاره به تجربه زیسته خود در این خصوص می‌افزاید: زمانی که در مالاگا حضور داشتم، مشاهده کردم و دیدم در کتاب‌های تاریخ که در مدارس آنجا تدریس می‌شد تاریخ آندلس در یک صفحه خلاصه شده بود، این درحالی بود که برای یک برهه + تاریخی ۵۰ ساله، حدود ۱۰۰ صفحه را اختصاص داده بودند و ۸۰۰ سال تاریخ واقعی آندلس را در یک صفحه بیان کرده بودند.

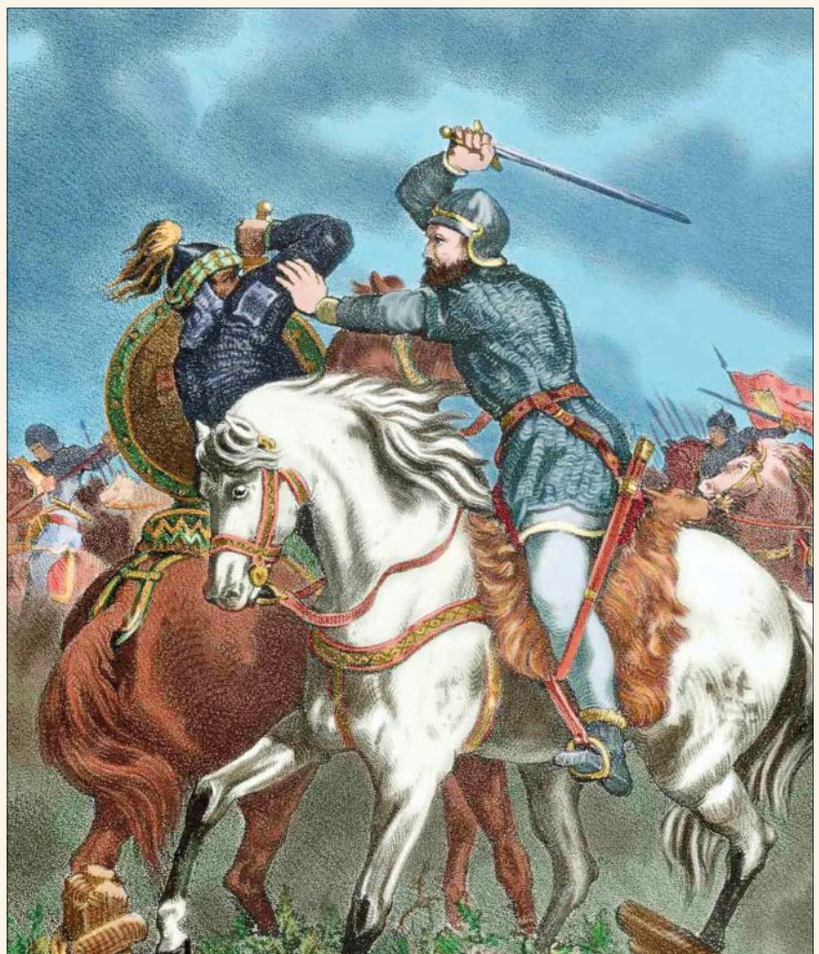
[شهید حاج‌قاسم سلیمانی در سخنرانی ۲۷ بهمن‌ماه ۱۳۹۲ خود و در تحلیلی واقع‌بینانه از رخدادهای تاثیرگذار تاریخ اسلام می‌گوید: مهم‌ترین حادثه اولیه تاریخ اسلام در سال ۱۴۹۲، «سقوط آندلس» بود. دورانی که می‌توان آن دوران (تمدن ۸۰۰ ساله) را نقطه اوج صعودی جهان اسلام دانست اما با سقوط آندلس در سال ۱۴۹۲ که با پیدایش قاره آمریکا همزمان می‌شود، جهان اسلام یک سیر انحطاطی، قهقرایی و نزولی را طی می‌کند.]

آندلس، تجربه تلخی که می‌تواند در شکلی دیگر تکرار شود

سرنوشت این قهرمانان مسلمان که در سایه طرفداری از دین و آیین خود به بزرگ‌ترین قدرت‌ها رسیدند و عالی‌ترین نمونه‌های تمدن را از خود به یادگار گذاردند، می‌توانست به گونه‌ای دیگر رقم بخورد ولی از آن ساعتی که قدرت‌طلبی، چنددستگی، سبک‌زندگی غربی و در یک کلام عدم پرهیز از معاصی و گناه در میان آنها شایع شد و دست از احکام مقدس اسلام برداشتند، اسباب نابودی‌شان فراهم شد. به گونه‌ای که حتی آن دوران طلایی تمدن اسلامی به کارشان نیامد و از نگاه متکبرانه فاتحان، به مورهایی حقیر که از دین خودشان دست برداشته بودند تبدیل شدند. در این میان مهم‌ترین عاملی که باعث شد آن تمدن ۸۰۰ ساله ساقط شود، شیب تند انحطاطی بود که زمینه را برای فروغلتیدن و سقوط بهمن‌وار آن فراهم کرده بود. سرنوشتی تلخ که اگر مایه عبرت نباشد، می‌تواند به عاملی برای تکرار آن تراژدی در شکلی دیگر تبدیل شود.

مسیحیان پس از سقوط آندلس، مسلمانان را مجبور به تغییر دین کردند و به‌عنوان یک مسیحی کاتولیک، غسل تعمید دادند

غلبه مسیحیان بر مسلمانان

برای خواندن گزارش‌های قبلی کیوآرکدها را اسکن کنید

اعلام آمار فروش تماشاخانه‌های دولتی

آمار هفتگی فروش و تماشاگران نمایش‌های به صحنه‌رفته در مجموعه تئاتر شهر، تماشاخانه سنگلج و همچنین تالار هنر تا پایان روز جمعه ۱۹ خرداد ۱۴۰۲ اعلام شد.

بر این اساس، نمایش «سیندرلا» به کارگردانی مریم کاظمی با مجموع ۲۳ اجرا به فروش ۳۲۳ میلیون و ۵۵۶ هزار و ۶۹۰ تومان دست پیدا کرده است.

همچنین نمایش «گربه‌نره و روباه مکار» ۲۸۰ میلیون و ۲۳ هزار تومان، «خدای جهنم» ۴۰ میلیون و ۵۵۰ هزار تومان، «بی‌صورت فلکی» ۶۹ میلیون و ۹۶۰ هزار تومان، «نقطه ویرگول» ۴۱ میلیون و ۵۴۴ هزار تومان، «زوج ناجور» ۷۷ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان، «قصه‌های درگوشی» ۳۵ میلیون و ۶۴۰ هزار تومان، «پروانه و یوغ» ۲۷ میلیون و ۲۲۰ هزار تومان، «مجلس شبیه لیر بیچاره» ۲۴ میلیون و ۴۸۰ هزار تومان، «عشق در پیری» ۱۷ میلیون و ۹۰۸ هزار و ۷۰۰ تومان، «شمعدانی» ۴ میلیون و ۵۳۴ هزار تومان و «درگوشی» ۴۵ میلیون و ۸۶۴ هزار و ۴۷۵ تومان فروش داشته‌اند.

«غربالی در دست» نقد می‌شود

چهارمین نشست نقد و بررسی کتاب جشنواره قلم زرین با نقد کتاب «غربالی در دست» تألیف سیدمهدی طباطبایی برگزار می‌شود.

این نشست توسط دبیرخانه جشنواره قلم زرین و با مشارکت نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از ساعت ۱۵ تا ۱۷ فردا در کتابخانه مرکزی پارک شهر برگزار خواهد شد. کامران شرفشاهی، شاعر و پژوهشگر ادبی و عضو انجمن قلم ایران کتاب «غربالی در دست» را تحلیل و بررسی و درباره آن صحبت خواهد کرد. «غربالی در دست» با عنوان فرعی «بررسی سرقت ادبی و همسانی‌ها در شعر معاصر» توسط انتشارات سنایی به چاپ رسیده است. از ویژگی‌های این کتاب می‌توان به بررسی جریان‌های سرقت ادبی در شعر معاصر و همچنین ارائه شواهد مثال از شعر معاصر اشاره کرد. برگزاری نشست نقد و بررسی کتاب از برنامه‌های جنبی بیست و یکمین جشنواره قلم زرین است و «من و آقای همسایه»، «مرتد»، «همان گندم اول» و «صورسکوت» چهار کتابی است که تاکنون در این سلسله نشست‌ها بررسی شده‌اند.

آیین پایانی بیست و یکمین دوره جشنواره قلم زرین با معرفی برگزیدگان و اهدای جوایز در تیر امسال همزمان با روز ملی قلم برگزار خواهد شد.

ثبت ملی «قصه‌گویی ایرانی»

آیین ثبت ملی «قصه‌گویی ایرانی» با حضور مفاخر و پیشکسوتان فرهنگ و هنر استان کرمان همزمان با سراسر کشور فردا سه‌شنبه ۲۳ خرداد در جوار مزار شهید سلیمانی برگزار می‌شود.

رونمایی از کد دوبعدی (QR) ۲۰ قصه با موضوع ایثار و مقاومت، رونمایی از لوح ثبت ملی قصه‌گویی و پاسداشت علی خانجانی، نویسنده و پژوهشگر و مصطفی رحماندوست، نویسنده کودک و نوجوان و اولین دبیر جشنواره قصه‌گویی و... از جمله برنامه‌های پیش‌بینی‌شده در این مراسم است.

